

روحانی خدشه دار کنیم اما الان دیگر به راحتی اروپا حاضر به این مسئله نمی‌شود. سومین مقوله فرا ارتباطی میان ایران و اروپا، روی کار آمدن اوباما است که در سیاست خارجی اش پیوند آمریکا و اروپا را تعریف عملیاتی کرد و به جای مشارکت گریزی زمان بوش افزایش همکاری را طلب می‌کند حتی شنودش هم برای فهم بهتر ادبیات اروپا در جهت همکاری بیشتر است که همین باعث عصبانیت صدراعظم آلمان می‌شود اما اقدامی نمی‌کند.

آیا در تعامل با اروپا محدود کردن خود به تروئیکای آلمان، فرانسه و انگلیس نوعی غفلت از ظرفیت‌ها و فرصت‌های موجود در دیگر کشورهای اروپایی نیست؟ تعامل با تک تک کشورهای اروپایی به جای تعامل با اتحادیه به عنوان یک مجموعه واحد چه فرصت‌هایی را پیش روی دیپلماسی ایران قرار خواهد داد؟

این برمی گردد به این معنی که ما چقدر توان ارتباط با کشورهای اروپایی غیر از این سه کشور را داریم و مقوله دیگر این است که فضای موجود بین‌الملل تا چه اندازه به ما اجازه می‌دهد خارج از فضای اجماعی موجود و تحریم‌های فلج کننده با مدیریت راهبردی آمریکا، بتوانیم در جهت ارتباط با دیگر کشورهای اروپایی استفاده کنیم. معتقدم توانایی ما در ایجاد ارتباط با سایر کشورهای اروپایی از منظر سنتی هم کم بوده است. نوع رابطه ما با دافمارک، سوئد، نروژ و سایرین در واقع در سایه ارتباط ما با کشورهای بزرگ اروپایی قرار داشته است. از طرف دیگر خود این کشورهای اروپایی هم در معادلات سیاست خارجی خود تا چه اندازه علاقه به افزایش مبادلات با ایران داشته اند؟ به نظر من کشورهای اروپایی غیر از همین سه دولت، اساسا به ایران به عنوان شریک اقتصادی و سیاسی نگاه نمی‌کنند و اگر هم بخواهند چنین نگاهی داشته باشند با توجه به فضای رقابتی شدید در خاورمیانه توانایی پرداخت هزینه‌های آن را به کشورهای

در عرصه تصمیم گیری سیاست خارجی اروپا واقعیت اساس کار است و هزینه و فایده را می‌سنجد و می‌بیند که هزینه نزدیکی با ایران در مقایسه با فایده‌های آن بسیار بالاست بر همین اساس در پرتو حفظ وضع موجود سعی کرده اند هم از ایران استفاده کنند و هم بازار آمریکا آنگاه در دو راهی انتخاب راهی را برگزیده اند که منفعت بیشتری داشت. تازمانی که آمریکا مجازات‌های اقتصادی برای روابط با ایران را ایجاد نکرده بود اروپایی‌ها و چینی‌ها و روس‌ها با ایران کار می‌کردند اما اگر قرار باشد بین بازار محدود ایران و بازار گسترده آمریکا انتخابی کنند، حتی چینی‌ها هم بازار آمریکا را رها نمی‌کنند. اتحادیه اروپا از این جهت هم همراه است، هم جبر سیاسی دارد چون ایران می‌خواهد همه ساختارهای دنیا را زیر سوال برده و اقتدار اتحادیه اروپا را مخدوش کند و از نظر اقتصادی هم گلوگاه‌های حیاتی نفت از جمله تنگه هرمز را تهدید می‌کند و از نظر

استراتژیک را آمریکا دانست؟ به عقیده من دشمن استراتژیک ما آمریکا نیست و اسرائیل است. آمریکا با ما دشمنی می‌کند اما دشمن استراتژیک ما نیست. هم وزن استراتژیک ما اسرائیل است. آمریکا هرگاه در جبهه اسرائیل باشد دشمن استراتژیک ما می‌شود و هرگاه به نقد اسرائیل پردازد ما هم با او همراه می‌شویم. لذا ما یک نظام جامع دیده بانی در عرصه سیاست خارجی نیاز داریم که داده‌های علمی را پیمایش، پایش و پویش کند و آینده را از الان بسازد.

اروپا این را دریافته که ایران گاه به اروپا نزدیک و گاهی دور می‌شود و بر همین اساس به این درک رسیده که نه به دور شدن و نه به نزدیک شدن ایران دل نبندد. دومین نکته در میان ایران و اروپا به توافقی سعد آباد مربوط است. در سعد آباد سه کشور اروپایی به ایران آمدند و توافقی هسته‌ای امضا کردند و در واقع شکاف عمیقی بین اروپا و آمریکا ایجاد شد اما شکست این مذاکرات

خاطره بد و فراموش نشدنی هم برای اروپایی‌ها برجای گذاشت تا جایی که الان با وجود نگرانی از آینده روابط ایران و آمریکا هنوز نمی‌توانند به ایران اعتماد کنند و از

سوی دیگر در ادبیات سیاسی دولتمردان ما هنوز هم روسیه شریک استراتژیک است که نگرانی اروپا را این مسئله افزایش می‌دهد. از این جهت اروپا بیش از اینکه امروز به نزدیکی با ایران در حوزه منافع اقتصادی بیندیشد به این فکر می‌کند که نزدیکی به آمریکا در زمینه ایجاد اجماع علیه ایران بیشتر از نزدیکی با اروپا می‌تواند در آینده برای اروپا منافع اقتصادی داشته باشد و این مطلب را به خزانه داری آمریکا تفهیم کرده است، چون

معتقدم توانایی ما در ایجاد ارتباط با سایر کشورهای اروپایی از منظر سنتی هم کم بوده است. نوع رابطه ما با دانمارک، سوئد، نروژ و سایرین در واقع در سایه ارتباط ما با کشورهای بزرگ اروپایی قرار داشته است

فر هنگی روبروی جهان بینی غربی می‌ایستد. لذا اروپای متحد قمار نکرده و متحدی که درکنارش هست و قبول دارد در عین رقابت همکاری کند و حتی شنود تلفن رهبران را انجام می‌دهد می‌پذیرد و در اجماع علیه ایران با آمریکا همراه می‌شود. یک بار در دوره خاتمی موفق شدیم این اجماع را با مدیریت حسن